

LỊCH SỬ 8

Bài 10

TRUNG QUỐC CUỐI THẾ KỶ XIX - ĐẦU THẾ KỶ XX

Tiết 16,17

- I. Trung Quốc bị các nước đế quốc chia xẻ
- II. Phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc cuối thế kỷ XIX-đầu thế kỷ XX
- III. Cách mạng Tân Hợi (1911)

I. TRUNG QUỐC BỊ CÁC NƯỚC ĐẾ QUỐC CHIA XÉ

Cuối TKXIX, Trung quốc bị các nước đế quốc xâm chiếm, chia, xé và trở thành một nước nửa thuộc địa, nửa phong kiến.

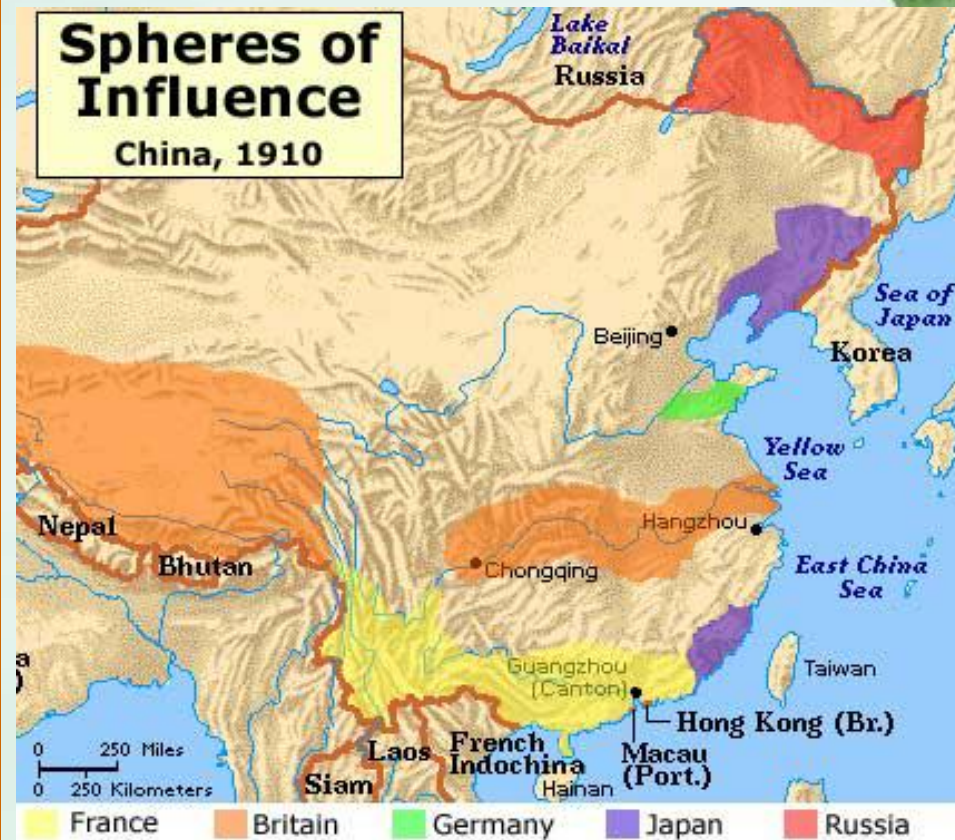
Các nước đế quốc xâu xé Trung Quốc

Vì sao các nước đế quốc tranh nhau xâu xé Trung Quốc?

- CNTB chuyển sang CNĐQ đòi hỏi ngày càng lớn về thị trường, nguyên liệu.
- Trung Quốc là một nước lớn, đông dân, giàu tài nguyên, đang nằm dưới chế độ phong kiến mục nát.

I. TRUNG QUỐC BỊ CÁC NƯỚC ĐẾ QUỐC CHIA XẼ

Cuối TKXIX, Trung Quốc bị các nước đế quốc xâm chiếm, chia xẻ và trở thành một nước nửa thuộc địa, nửa phong kiến.

Các nước đế quốc chia nhau
thống trị Trung Quốc

II. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CỦA NHÂN DÂN TRUNG QUỐC CUỐI THẾ KỶ XIX-ĐẦU TKXX

1. Cuộc vận động Duy Tân (1898)

- Lãnh đạo:

Khang Hữu Vi, Lương Khải Siêu, vua Quang Tự đứng đầu.

- Chủ trương:

- Kết quả:

- Ý nghĩa:

- Tính chất:

Những nét chính của cuộc vận động Duy Tân?

II. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CỦA NHÂN DÂN TRUNG QUỐC CUỐI THẾ KỶ XIX-ĐẦU TKXX

1. Cuộc vận động Duy Tân (1898)

- **Lãnh đạo:**

Khang Hữu Vi, Lương Khải Siêu, vua Quang Tự đứng đầu.

- **Chủ trương:**

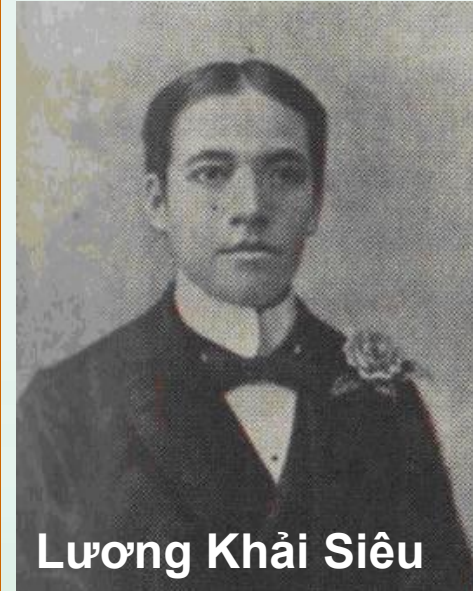
Cải cách chính trị, thay thế chế độ QCCC bằng chế độ QCLH.

- **Kết quả:** Thất bại

- **Ý nghĩa:**

Làm lung lay trật tự, nền tảng tư tưởng PK; góp phần cho trào lưu tư tưởng tiến bộ thâm nhập, phát triển trong xã hội.

- **Tính chất:** Tự sản

II. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CỦA NHÂN DÂN TRUNG QUỐC CUỐI THẾ KỶ XIX-ĐẦU TKXX

2. Phong trào Nghĩa Hòa Đoàn (1900)

- Diễn biến:
(SGK)

- Ý nghĩa

Thể hiện sức mạnh của nông dân trong cuộc đấu tranh chống đế quốc xâm lược.

- Tính chất Nông dân

II. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CỦA NHÂN DÂN TRUNG QUỐC CUỐI THẾ KỶ XIX-ĐẦU TKXX

2. Phong trào Nghĩa Hòa Đoàn (1900)

- Diễn biến:
(SGK)

- Ý nghĩa

Thể hiện sức mạnh của nông dân trong cuộc đấu tranh chống đế quốc xâm lược.

- Tính chất Nông dân

Nghĩa quân Nghĩa Hòa Đoàn

III. CÁCH MẠNG TÂN HỢI (1911)

1. Tôn Trung Sơn và việc thành lập Trung Quốc đồng minh hội.

- 8/1905, Trung Quốc đồng minh hội thành lập, do Tôn Trung Sơn đứng đầu.
- Cương lĩnh là ***Học thuyết Tam dân***
- Khẩu hiệu: “***Đánh đổ Mãn Thanh, khôi phục Trung Hoa, thành lập dân quốc, thực hiện quyền bình đẳng về ruộng đất.***”

Tôn Trung Sơn
(1866-1925)

III. CÁCH MẠNG TÂN HỢI (1911)

2. Diễn biến của cách mạng (SGK)

3. Ý nghĩa

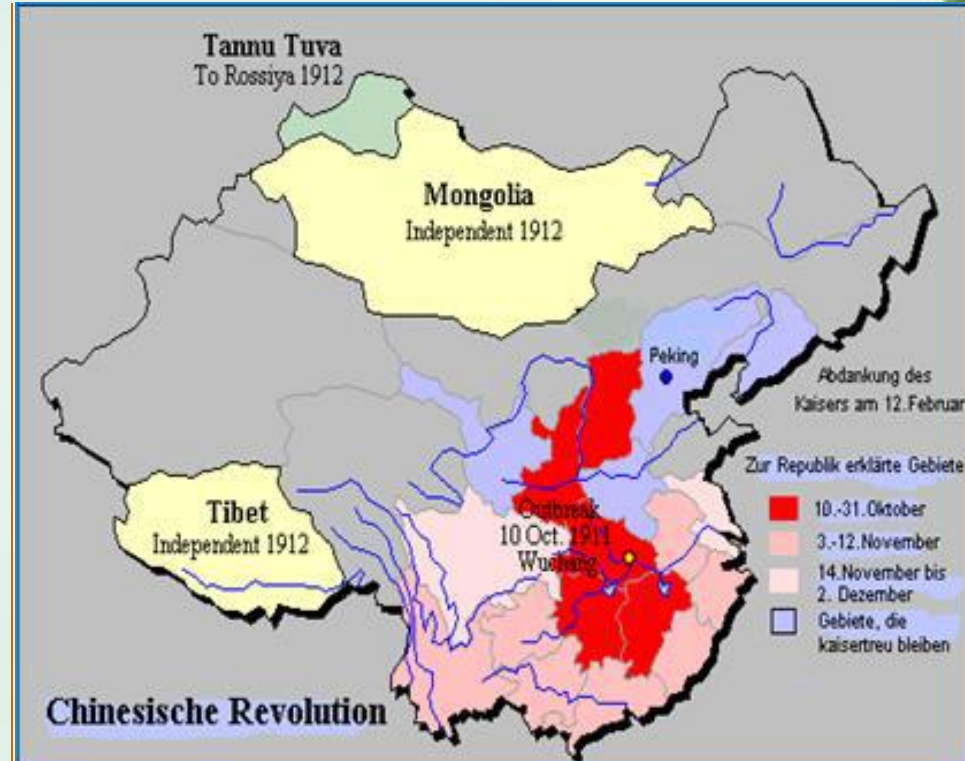
Lật đổ chế độ QCCC, thành lập chế độ cộng hòa, tạo điều kiện cho CNTB phát triển, ảnh hưởng nhất định đối với ph/tr gfdt ở một số nước châu Á.

4. Hạn chế:

Không tích cực chống PK, không chống đế quốc, không chia ruộng đất cho nông dân.

5. Tính chất

CMTS không triệt để

Lược đồ Cách mạng Tân Hợi (1911)

BÀI TẬP CÙNG CỘ

1. Các nước đế quốc tranh nhau xâm chiếm Trung Quốc vì...

- A. kinh tế TBCN phát triển đòi hỏi ngày càng lớn về thị trường, nguyên liệu và nhân công.
- B. Trung Quốc Đất rộng, người đông, tài nguyên phong phú.
- C. Sự thống trị của nhà Thanh làm cho Trung Quốc ngày càng suy yếu.
- D. Tất cả A, B, C đều đúng.

2. Vì sao các phong trào đấu tranh của nhân dân Trung quốc cuối TKXIX-đầu TKXX đều lần lượt thất bại?

- A. Giai cấp tư sản còn quá yếu (kinh tế và chính trị), trong khi lực lượng bảo thủ phong kiến còn mạnh.
- B. Không có sự lãnh đạo của một tổ chức chính trị vững mạnh.
- C. Chính quyền Mãn Thanh cấu kết với các nước đế quốc.
- D. Tất cả A, B, C đều đúng.

BÀI TẬP CÙNG CỘ

Lập bảng niên biểu tóm tắt về phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc chống đế quốc phong kiến từ 1840 đến 1911.

Năm	Sự kiện
1840-1842	Kháng chiến chống Anh xâm lược
1851-1864	Phong trào nông dân Thái Bình Thiên Quốc
1898	Phong trào nông dân Nghĩa Hoà đoàn
1899-1900	Cuộc vận động Duy Tân
1905	Trung Quốc Đồng minh hội thành lập.
1911	Cách mạng Tân Hợi

BÀI TẬP CÙNG CỘ

Sự khác biệt giữa Cuộc vận động Duy Tân và Cách mạng Tân Hợi.

Nội dung so sánh	Vận động Duy Tân	Cách mạng Tân Hợi
Lãnh đạo	Quan lại PK tiến bộ	Giai cấp tư sản
Lực lượng tham gia	Quan lại, nho sĩ tiến bộ	Tư sản, địa chủ, công nhân, nông dân.
Mục đích	xây dựng nền quân chủ lập hiến	Thành lập nước cộng hòa dân quốc
Hình thức	Cải cách	Khởi nghĩa
Kết quả	Thất bại	CĐPK bị lật đổ. Nền cộng hoà thiết lập, nhưng không triệt để.

CÔNG VIỆC VỀ NHÀ

1. Học bài (các câu hỏi SGK)
2. Chuẩn bị bài – Bài 11

CÁC NƯỚC ĐÔNG NAM Á CUỐI THẾ KỶ XIX-ĐẦU THẾ KỶ XX

Gợi ý chuẩn bị bài:

- Nguyên nhân của phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc.
- Các phong trào đấu tranh tiêu biểu, nhận xét.